

Wat mij betreft: er zijn zoveel perspectieven van waaruit je deze items kunt benaderen, dat een één antwoord niet mogelijk is.

Er is een historische benadering mogelijk, een Bijbelse, een theologisch, een pastorale...
Daar het om een liturgische viering gaat, plaats ik mij op het pastorale standpunt: de concrete gemeenschap die er (wekelijks) samenkomt op zondag.

Dus, hier een pastoraal antwoord:

Kruisteken

Het is de vertrouwde welkomstgroet waarmee de voorganger aangeeft dat de viering officieel start. De woorden Vader Zoon en Geest zijn de kernwoorden. (historisch gezien): een teken van zegen (een soort officiële groet, zoals 'zalig kerstmis, goeie dag' enz...
Zulke wensen krijgen doorheen het lange gebruik in de geschiedenis een versleten imago. Men denkt niet meer na bij wat men zegt, cfr. 'goeie dag'.

Vandaar dat de gewoonte is ontstaan om soms wat af te wisselen zodat de aloude woorden toch aanspreken: (cfr. Zoals een enkele jaren terug ook hebt gedaan met het 'lof zij u Christus' (antwoord op het aankondigen van de evangelielezing: de drie kruisjes op het voorhoofd (verstand); mond (getuigen) en hart (met liefde in je opnemen).

Dat zit ook in het +teken.

Het gaat van boven (hoofd-hemel) naar onder(buik: aarde)

En van links naar rechts (traditie: van hel naar hemel of meer hedendaags gezegd: van onderdrukking naar bevrijding) Waardoor ook later (cfr. In de politiek, sociale bewegingen enz...) ook de begrippen links en rechts zijn ontstaan in de 19de eeuw.

(merk op: in de Orthodoxe kerken is de horizontale beweging in het kruisteken van rechts naar links + maken ze meestal drie kruisjes na elkaar om de 'volheid – bovenaardse - van God te benadrukken'.)

Dat God niet enkel mannelijk moet worden voorgesteld is van recente datum (een uitloper van het Vaticaanse concilie & de daarna ontstane bewegingen voor emancipatie van vrouwen in de kerk).
Intussen heeft de uitspraak 'God, Vader, Moeder' terrein gewonnen.

De Zoon duidt in het +teken op Jezus, de zoon van Jozef en Maria, een man uit Nazareth, die voor het eerst in de geschiedenis 'God' voorstelde (aanspreekt) als Papaatje (en niet langer als: heerser, machthebber, aanvoerder van de legers e.d. cfr. Oude Testament.

God wordt sinds Jezus voorgesteld in een meer familiale, meer relationele interpersoonlijke sfeer. Vandaar de algemene term Vader. (maar Jezus leefde in een patriarchale tijd... vandaar dat zijn wereldse moeder, Maria, een bijna godheid werd in de loop van de christelijke (katholieke) geschiedenis.... Terwijl de protestanten dat niet zo leuk vonden... en daarom van Maria niet zo moeten weten.

De Geest (orthodoxen: sofie: klinkt vrouwelijk (is ook vrouwelijk) en betekent oorspronkelijk 'wijsheid' (vandaar in Istanboel: de haia sophia (de heilige wijsheid: eigenlijk: de heilige Geest.)

Samengevat

Als er drie elementen zijn: Vader, Zoon en Geest

Zou je ze ook (pastoraal) kunnen verstaan als:

Vader (schepper van het leven: dat is voor hedendaagse mensen: als papa en mama... en niet louter meer de heerser of de leider, maar de herder of herderin)

Zoon (is verwijzing naar de figuur van Jezus, zoon/kind van God en zoon/kind van mensen)

Geest (kracht van God (vader-moeder) doorheen die Jezus, die werkt in ons)

Die kracht is oorspronkelijk vrouwelijk voorgesteld: zacht maar niet aflatend, inspirerend, oorsprong van leven, **eerste adem** van een kind na de geboorte.

Bij de geboorte zegde men soms: 'de geest is in het kind gekomen'.
Bij de dood zegt men nog steeds: 'die mens heeft DE GEEST gegeven'.

Samengevat (ik zoek een compromis voor DB)

Wij zijn hier samengekomen

God wekt/roept ons hier bijeen als (of): wij komen hier samen in de naam van:)

Een Vader, als een Moeder

In Jezus, zoon van God, zoon van mensen

In de heilige Geest, zij is (hier in dit uur) onze Goddelijke inspiratie. Amen.

Of

Moge in dit uur

God een vader, een moeder voor ons zijn

In Jezus' heilige (inspirerende) Geest. Amen

Het 2de thema doe ik in een volgende mail.

Groet,

Rik

Ps. Els, nogmaals, dit is Devillé, niet de heilige wijsheid!

Schuldbelijdenis

... heeft alles te maken met taalgebruik;

Schuld en zonde zijn typische Bijbelse (evolutie OT – NT) begrippen.

Nadruk ligt niet op de schuld of de zonde maar op de opheffing (vergeving) ervan.

Hiervoor is inzicht (spijt) nodig.

Zonder spijt geen vergiving (zie ook de Biecht).

Heeft dus niets te maken met het Strafrecht (civiele samenleving)

Pastoraal (hoe actueel invullen?)

Bij het begin van het samenkomen (eucharistie) wordt er telkens opnieuw op elkaar en op God afgestemd. Wat in het verleden is afgestompt geraakt weer aanscherpen.

Gerechtigheid, vrede, verzoening met elkaar en met God herstellen.

Eerste lezing

Voor mensen (liturgievoorbereiders) die moeite hebben met het verstaan van de officiële eerste lezing: Ze kunnen door wat lezen hierover de betekenis (soms) proberen te achterhalen... en als de tekst te moeilijk is voor de toehoorders het duiden dat je een hedendaagse tekst hebt gezocht die (volgens jou, als voorganger) meer/een begrijpelijk licht op die 'oude' boodschap werpt.

Indien gekozen wordt voor een niet Bijbelse tekst in de eerste lezing, dit duiden waarom je de tekst niet neemt. De keuze zal wellicht ook afhangen van welk evangelie het die zondag is. En of de predicaat meer over het evangelie dan over de eerste lezing gaat.

De voorganger kan altijd duiden waarom hij/zij voor deze of gene lezing kiest, wat de homilie betreft.

Volgens het liturgische boekje moeten er elke zondag zelfs drie lezingen zijn:

De 1ste uit het OT, de 2de uit de Brieven van de Apostelen en de 3de lezing is het Evangelie.

... Iets wat nooit toegepast wordt in DB.

Samengevat: best is dat 1ste lezing en Evangelielezing elkaar versterken. (dat er minstens een link kan gelegd worden in de homilie).

Als men moeilijk toegankelijke Bijbelteksten toch wil lezen, is het best wat toelichting (duiding) te geven voor dat de tekst gelezen wordt, dan erna.

Bij conflict kan men duiden waarom de officiële tekst te zwaar was (hem even aanhalen) om daarna te zeggen + te lezen wat je in de plaats gekozen hebt.

Transsubstantia

Is een term van het Concilie van Trente: in de consecratiewoorden verandert brood en wijn in het lichaam en bloed van Christus.

De enige beschrijving van eucharistie tot 1963 (Tweede Vaticaans Concilie)

Die term is nog altijd geldig in de kerk.

Toch wordt nu door theologen ook de term Transfiguratie gebruikt:

In de consecratiewoorden worden brood en wijn symbool voor (lichaam en bloed : leven) de levende Christus die onder ons aanwezig is.

De woorden zijn dan niet langer een soort toverformule (hocus pocus komt van: hoc es emin corpus... klanknabootsing van de consecratiewoorden in het latijn...) maar als een uitdrukking dat in dit gebaar – samen met de woorden van het laatste avondmaal – Jezus levend aanwezig is.

Het tweede Vaticaans concilie legt er ook de nadruk op dat het uitspreken van die woorden niet meer mogelijk is door een priester die alleen (zonder aanwezig) de mis zou doen, maar dat altijd ‘het gelovige volk’ aanwezig moet zijn. ... Want Christus kan niet aanwezig zijn als er niet minstens ‘twee of meer mensen’ samen zijn.

Pas dan kan hij aanwezig zijn.

Anderzijds: niemand heeft macht om te beslissen wie wel of wie niet gelooft. Dat is een persoonlijke zaak. Vandaar dat de voorganger het aanbod aanreikt (woorden en gebaren, brood en wijn...) en dat iedere aanwezig dit kan beluisteren, en daar van meeneemt wat hij/zij denkt te moeten meenemen, zonder een of andere interpretatie op te leggen.

Enkel het drievoudige aanbod: **gebaar, woorden, brood en wijn**, zijn wel de basis erkenningspunten.

Ontbreekt één van die drie: dan zou het best zijn, dit zo te duiden dat zowel de nieuwe woorden, gebaren of ingrediënten symbolisch verwijzen naar de basis ingrediënten (om het wat kort door de bocht te zeggen).

Voilà, het is maar een aanvoelen van één mens...

Groet,

Rik